МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, **м. Київ, 01135, тел. (044)** 481- 32 -21, **факс (044) 236-1049**
E-mail: ministry@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Від _13.08.2014_№ _1/9-414_
На №_____ від _____

Департаменти (управління) освіти і
науки обласних та Київської міської
державних адміністрацій

Про забезпечення безперешкодного
доступу до навчальних закладів

Міністерство освіти і науки надсилає для практичного використання в роботі методичні рекомендації «Забезпечення безперешкодного доступу до навчальних закладів», що додаються.

Додаток: на 3 арк. в 1 примірнику.

Заступник Міністра Павло Полянський

Додаток до листа
Міністерства освіти і науки
від _13.08.2014__ № _1/9-414____

Забезпечення безперешкодного доступу
до навчальних закладів

З метою забезпечення права на освіту дітям з особливими освітніми потребами, у тому числі з інвалідністю, керівники дошкільних, загальноосвітніх, позашкільних та інших навчальних закладів, незалежно від їх типу та підпорядкування, повинні забезпечити їм відповідні умови для навчання. Особливу увагу слід звернути на архітектурну доступність усіх функціонуючих навчальних закладів, а також тих, які капітально ремонтуються, та новобудов.

Завдання щодо забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами на отримання якісної освіти визначені Указами Президента України від 2 березня 2009 року № 113 «Про першочергові заходи щодо поліпшення становища осіб з вадами зору», від 19 травня 2011 року № 588 «Про заходи щодо розв'язання актуальних проблем осіб обмеженими фізичними можливостями»; постановами Кабінету Міністрів України від 29 липня 2009 року № 784 «План заходів щодо створення безперешкодного життєвого середовища для осіб з обмеженими фізичними можливостями та інших маломобільних груп населення на 2009 – 2015 роки «Безбар`єрна Україна», від 15 серпня 2011 року № 872 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах», наказами Міністерства освіти і науки України від 14.06.2013 № 768 «Про затвердження плану заходів щодо забезпечення права на освіту дітей з особливими освітніми потребами, у тому числі дітей-інвалідів», від 23.07.2013 № 1034 «Про затвердження Плану заходів щодо впровадження інклюзивного навчання в дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах на період до 2015 року».

Відповідно в кожному районі (місті) на початок навчального року має бути чітка база даних усіх дітей з інвалідністю дошкільного та шкільного віку, для яких потребується створення необхідних умов для їх інтеграції у загальноосвітній простір. Особливу увагу необхідно звернути на дітей-інвалідів, які перебувають вдома на індивідуальному навчанні через архітектурну недоступність навчального закладу.

При цьому, слід звернути увагу, що це стосується не тільки дітей з порушеннями опорно-рухового апарату, а й сліпих та зі зниженим зором, глухих. Необхідно припинити хибну практику щодо влаштування у навчальних закладах замість пандусів рейок, або інших пристосувань, які не відповідають будівельним стандартам.

Вимоги щодо архітектурної доступності навчальних закладів визначено Державними будівельними нормами В.2.2-17:2006 «Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення», затвердженими наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 02.11.2006 № 362 (далі – ДБН).

У 2010 році було внесено доповнення до ДБН В.2.2-3-97 «Будинки і споруди навчальних закладів», які стосувалися вимог щодо забезпечення умов для

організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами у загальноосвітніх школах, встановлені загальні положення щодо проектування таких навчальних закладів, застосування в них спеціальних пристроїв.

Критерій доступності навчального закладу визначає вимоги щодо:

- доступності прилеглої території до будівлі навчального закладу;
- безбар'єрного входу та безперешкодного руху в приміщеннях;
- доступності до дверних і відкритих прорізів;
- пристосованості для використання санвузлів, місць відпочинку та усіх без винятку приміщень у закладі;

Керівник школи має обов'язково дбати про безпечне перебування в ній дитини-інваліда, особливо під час відвідування нею майстерні, спортивної зали тощо, з метою запобігання її травмування.

Для дитини, яка користується візком, також необхідно створити відповідні зручні умови для розміщення за партою.

З метою створення безперешкодного доступу до будівлі та приміщень навчального закладу для дітей сліпих та глухих необхідно користуватися Державними будівельними нормами В.2.2-31:2011 «Будинки і споруди. Настанова з облаштування будинків і споруд цивільного призначення елементами доступності для осіб з вадами зору та слуху», якими визначено вимоги щодо проектування та реконструкції будівель, у тому числі навчальних закладів, із забезпеченням до них доступності осіб з порушеннями зору, а також вимоги до інформаційного та інженерного обладнання приміщень для осіб з вадами слуху. Також, надаються настанови стосовно технічних вимог до застосування тактильних наземних та підлогових покажчиків у будинках і спорудах для осіб з вадами зору:

для сліпих дітей у закладі передбачати систему тактильної та звукової інформації;

для дітей глухих та з порушеннями слуху передбачати систему візуальної інформації.

забезпечити необхідне тактильне (рельєфне) та візуальне (кольором) попередження на початку та в кінці сходів;

облаштувати поруччя по обидва боки сходових маршів;

Обов'язковим є прикріплення табличок для сліпих дітей з інформацією про призначення кімнати, її номер, тощо. Написи на табличці наносяться шрифтом Брайля (рельєфні). Табличка розміщується на доступній дітям висоті, на дверній рамі або на стіні, збоку від дверей. На дверях, сходах повинні бути кольорові маркувальні смуги, написи «Вхід», «Вихід» для слабозорих дітей.

Необхідно також позначити фарбою іншого кольору (як правило оранжевого) першу та останню сходинки з метою полегшення орієнтування людей зі зниженим зором та попередження їх травмування.

Рекомендації по архітектурній доступності навчальних закладів можна знайти в навчально-методичному посібнику «Архітектурна доступність шкіл» (Київ, 2012 р.).

Також, для організації безперешкодного середовища в навчальних закладах слід застосовувати посібник до ДБН В.2.2-4-97, ДБН В.2.2-4-97 «Рекомендації з архітектурно-планувальних рішень нових типів будинків навчально-виховного та лікувально-оздоровчого призначення для дітей-інвалідів, сиріт і дітей, які

залишилися без піклування батьків (будинки дитини, дошкільні дитячі будинки, школи-інтернати загального та спеціального типів)».

Директор департаменту Ю. Г. Кононенко